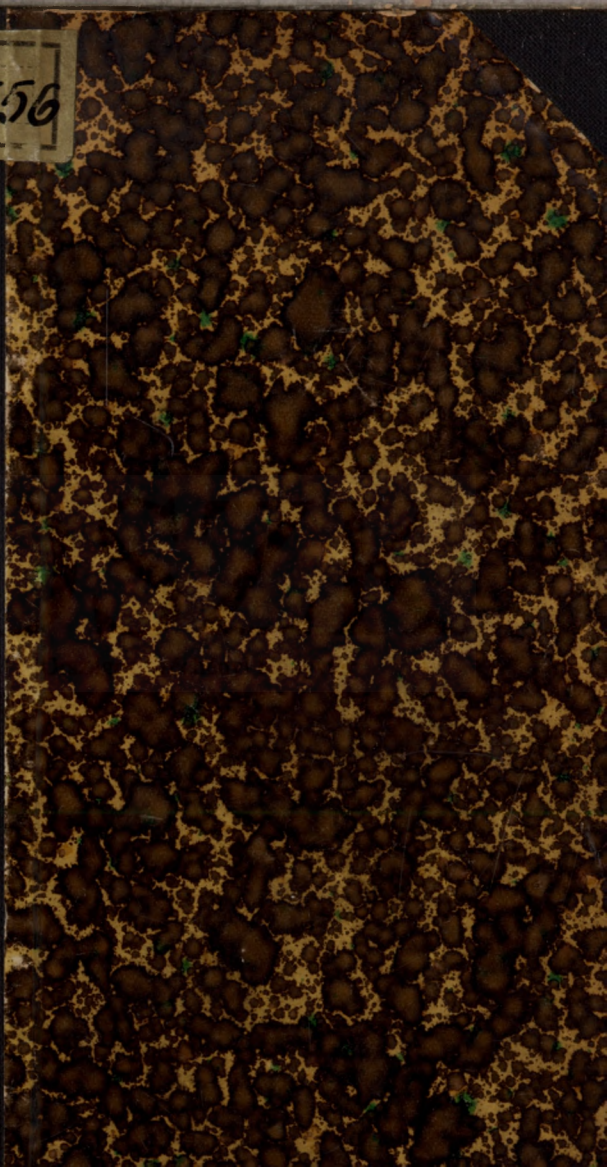

Kristalludý Kólteményei

1895.56

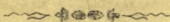
OSZK

OSZK

OSZK

KISFALUDY ÁTALA

ÖSSZES KÖLTEMÉNYEI.

KAPOSVÁROTT
NYOMATOTT JEITELES HERMAN NYOMDÁJÁBAN

1880.

A TARTALOMJEGYZÉK

NYOMDARÉSZLETI ÉS
OSZK

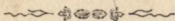
NYOMDARÉSZLETI ÉS OSZK

NYOMDARÉSZLETI ÉS OSZK

NYOMDARÉSZLETI ÉS OSZK

KISFALUDY ATALA

ÖSSZES KÖLTEMÉNYEI.

KAPOSVÁROTT

NYOMATOTT JEITELES HERMAN NYOMDÁJÁBAN

1880.

V. o. m.
957wa

KISFALUDY ÁTALA

OSZK

189556

M. M. MUZEUM KÖNYVTÁRA
II. R. oszt. Népdalgyűjtemény
1914 év 24. sz.

I.

Első kísérletek.

Victor Hugo.

Mais le vent n'aura point mon livre, ô cieux profonds !
Ni la sauvage mer, livrée aux noirs typhons,
Ouvrant et refermant ses flots, âpres embâches ;
Ni la verte forêt qu' emplit un bruit de ruches,
Ni l' église où le temps fait tourner son compas ;
Le pré ne l' aura pas, l' astre ne l' aura pas,
L'oiseau ni l' aura pas, qu' il soit aigle ou colombe,
Les nids ne l' auront pas ; je le donne à la tombe.

Victor Hugo.

Felejthetlen

NAGYANYÁM

emlékének szentelve.

Dalaim forrása.

Mindig azt kérditek tőlem,
Dalaim honnan meritem,
    Honnan jó a gondolat?
Kérdjétek a természetet,
Hogy honnan jó a kikelet,
    Hozva a virágokat.

Dalt lelek én a tavaszban,
A virágban, madárdalban ;
    Dal leng hozzám a légből ;
Dal lebeg a rózságon ;
Dal száll le a napsugáron
    Hozzám a fényes égből.

Dal van a csillaghullásban,
Dal a virághervadásban,
    Dalt susog a falevél ;
Daltól ragyog a fénybogár,
Daltól rezeg a holdsugár,
    És dalt hoz az esti szél.

Minden dalomat ott lelem
Istennek egy szent könyvében.

E szent könyv a természet.
Istentől jő minden szépség,
Minden fény, minden üdvösség,
Tőle jő a költészet.

A Balaton.

Mint egy kép a tulvilágból,
Mint egy fény a menyországból,
Mint egy szép tündérrege:
Oly titoktelt, oly ábrándos,
Olyan égi, oly bűbájos
A Balaton kék ege.

Mint a mult idők emléke,
Mint az alvó kisedek képe,
Mint egy szent harmonia:
Oly merengő, oly borongó,
Olyan édes, oly mosolygó
A Balaton nyugalma.

Mint a fájó szív küzdelme,
Mint a jövő vész-sejtelme,
Mint egy lázphantasia:
Olyan fájó, oly gyötrelmes,
Olyan kinos, oly sejtelmes
A Balaton hulláma.

Mint az örült örjögése,
Mint a haldokló nyögése,

Mint a fájdalom jaja :
Oly panaszló, oly dühöngő,
Olyan rémes, oly öldöklő
A Balaton vihara.

Nellihez.

(April 5-én)

Ha elnézem a tavasznak
Ártatlan virágait,
Visszahozzák emlékembe
Gyermekkorunk napjait,
Midőn az életnek még csak
Mosolygását ismerénk;
Midőn, hogy az egész világ
Egy rózsáskert — azt hívénk;
Midőn legédesb reményünk
Volt bimbózó rózsafánk,
Midőn könyet csak haldokló
Kis galambért hullatánk;
Midőn még az ég derültebb,
Édesb a madár dala,
A virág még illatosabb,
A nap tündöklőbb vala.

Akkor és most! E két percz közt
Hány csalódás s tévedés!
E két percz közt mennyi álom,
Mennyi kinos ébredés!
Két rövid percz, s közte mégis
Mennyi bú és fájdalom,

Mennyi elhervadt reménység,
Mennyi kedves sirhalom!
A sok csillag mind lehullott,
Most olyan sötét az ég!
Elhervadt szép tavaszunkból
Csak egy virág nyilik még:
Te vagy az, te hervadhatlan
Örök szép égi virág,
— Szivem megszentelt érzelve —
Te vagy az, óh barátság!

A szenvedőkhez.

Oh ti, kiket nagy bú,
Nagy fájdalom ére,
Boruljatok a hű
Természet keblére !

Óh, csak értenétek
Ti a természetet !
Mennyi vigasztalót
Beszél, mennyi szépet !

Óh, csak értenétek
A virág beszédét,
Felélesztené az
Szivetek reményét.

A virág azt mondja :
„Én is elhervadtam,
De a kikelettől
Uj életet kaptam.“

Oh, csak értenétek,
Mit a patak cseveg,
Felhevülne kinban
Megkövült szivetek.

A patak azt mondja :

„Jég boritá keblem ;

De a napsugártól

Ujra felhevültem !!“

Óh, csak értenétek

Az ég tiszta fényét,

Felderitné újra

Lelkeitek éjét.

Az ég azt ragyogja :

„Sokszor éj borított,

De a hajnal reám

Ujra fényet árasztott.“

Óh, csak értenétek,

Hogy csillagbetűkkel

Isten a kék égre

E szökat írta fel :

„Ki újra tavaszt küld

Minden hervadásra,

És új hajnalt virraszt

Minden éjhomályra ;

„Ki felolvasható

A kis patak jegét :

Ő reá bíz szived

Bánatát, keservét.“

Felgyógyulásomkor.

Lázás álmaimban
Angyal szálla hozzám,
Égiektől édes
Üzenetet hozván :

„Szenvedsz szegény gyermek,
Fáj neked az élet,
Az emberek itt lenn
Nem értenek téged !

„Nem értik meg szived
Meleg dobogását,
Nem hallgatják ajkad
Édes dalolását !

„Óh, jőj fel mi hozzánk,
Hol a csillag ragyog,
A holdsugár rezeget,
És a nap mosolyog.

„Óh, jőj fel, légy angyal
A szép menyországban,
Hol örök üdvösség,
Örök boldogság van.“

Édes volt a szózat,
De én rád gondoltam,
S az égi követnek
Ekkép válaszoltam:

„Meghiszem jó angyal,
Hogy szép a menyország ;
Meghiszem, hogy ott van
Az örökboldogság ;

„Meghiszem, de még se
Mehetek én veled,
Mennyedért nem hagyom
El a kedvesemet !

„Óh, csak nézz szemébe,
S akkor mondd meg nékem :
Van-e olyan csillag
Oda fenn az égen ?

„És nem szelidebb-e
Szerelmes nézése,
Mint ott nálatok a
Holdsugár rezgése ?

„És nem édesebb-e
Az ő mosolygása,
Mint a napvilágnak
Legszebb ragyogása ?

„És mondd meg, jó angyal,
Ad-e menyországod,
Mint az ő szerelme,
Olyan boldogságot?”

Honnan jó az én dalom ?

Ismeritek szivemben
Az örök fájdalmat,
S csodálkoztok, hogy e szivből
Vidám dal fakadhat.

Miként tenger mélyében
Egy kis szenvedőnek
Könyeiből, keservéből
Fényes gyöngyök jönnek :

Akként jó az én dalom
Keblem mélységéből,
Keblem mélyében szenvedő
Szivem keservéből.

S miként a szivárvány jó
Felhő borujából,
A nap felhőkönyeiben
Megtört sugarából :

Akként jó az én dalom
Lelkem borujából,
Szerelemnek e borura
Vetett sugarából.

Vihar előtt.

Estharangnak hangjainál
A nap sötét fellegbe száll,
A földmivelő és a méh
Sietnek már haza felé.

Álmosan cseveg a patak,
Elnyugosznak a madarak,
A lenge szellő így susog :
„Jó éjszakát, szép virágok.“

S a virágok lassan-lassan,
Oly csendesen, oly titkosan,
Hogy csak a költő hallja meg,
Titkaikról beszélgetnek.

Beszélgetnek napsugárról,
A szerelmes csalogányról,
Ezerszínű pillangóról,
A lengéről, csapongóról.

Mily csevegés, mily suttogás !
Mennyi illatos sohajtás !
Mennyi édes vágy és remény !
A virág is remél — szegény !!

De egyszerre mily némaság ?
Feltűnt az ezüst holdvilág,
Mélyen hallgat minden levél,
A hold tündérregét beszél.

És a virágok hallgatnak,
Hol sirnak, hol mosolyognak,
Néha egyik ezt susogja :
„Mintha csak felőlem szólná.“

S regél mindig csodásabbat,
Mindig bűvös bájosabbat ; —
A virágok elszunnyadnak,
Kis tündérekről álmodnak.

A hold szeliden letekint,
És csak ragyog s regél megint.
Mért oly bánatos sugara ?
Mért hull könny a virágokra ? , . .

Az emlékezethez.

Zengő madár az elszáradt ágon,
Harmatcsepp a hervadó virágon,
Letűnt csillag fenmaradt világa,
Fájó szivek fájó boldogsága,
Jőj, óh emlékezet!

Hozd vissza a tavaszt, a nyíló virágot,
Hozd vissza a multat, a szép ifjúságot,
A meleg napsugárt, a meleg érzelmet,
Hozd vissza a hitet, a reményt s szerelmet!
Hozd vissza a mosolyt, hozd vissza a könnyet,
Melylyel legelőször rebegettem: „szeretlek,
Hozd vissza a fohászt, melylyel boldogúltan,
Sirva, mosolyogva keblére borultam,
Hogy e boldogságot még egyszer érezzem,
Hogy e boldogságtól szakadjon meg szívem
Jőj, óh emlékezet!!

A tavaszhoz.

Ó, jőj el már, jőj sietve
Áldásos szép kikelet!
Hozz meleg sugárt s virágot,
Én majd dalt adok neked.

Olyan sok dal van keblemben,
Szivemben oly sok panasz,
Ajkam, lantom mégis néma,
Reád várok szép tavasz.

A tél, mint az ember szive,
Oly könnyörtelen hideg,
Dalaimat, énekimet
Jégkeble nem érti meg.

Lantom esdő rezgésére
Csak jégvirággal felel,
Énekem lány hangzatára
Nem olvad a hólepel.

Te szép tavasz, dalaimért
Meleg sugárt adsz nekem;
Kis ibolyád, csalogányod
Értik az én énekem.

Játszi szellőd, hűs patakod
Elcsevegik bánatom,
Csevegésöket én értem,
S ők értik az én dalom.

Virágidnak eléneklem
Szivem búját, szerelmét,
Elpanaszlom szerelmemnek
Örökös nagy keservét.

Hallgatástok oly beszédes,
Oly gyöngéd s vigasztaló!
Ők értik, hogy ily keservet
Nem vigasztal semmi szó.

Ők hideg okoskodással
Nem kineznek engemet;
Értik, hogy a sziv sohasem
Bölcselkedik, csak szeret.

Ó, hát jőj el, jőj sietve
Áldásos szép kikelet,
Hozz meleg sugárt s virágot,
Én majd dalt adok neked.

Kérdés.

A rét szereti-e
Jobban hűs patakját,
Vagy patak a rétet,
Melynek életet ad?

Virág szereti-e
Jobban a harmatot,
Vagy égi harmat a
Szomjazó virágot?

Rózsa szereti-e
Jobban fényes napját,
Vagy a napsugár az
Értte nyiló rózsát?

Az éj szereti-e
Jobban a csillagot,
Vagy a csillag az éjt,
Melyre fényt árasztott

Kedvesemet én így
Sokszor kérdezgetem:
Én szeretem-e őt
Jobban vagy ő engem?

Egy ellenségemhez.

Mért borúl el liljom arczod,
Hogy ha meglátsz engemet?
Szelid szemeidben hogyan
Lehet annyi gyűlölet?!

Szelid szived, ifjú szived
A mely oly jó, oly meleg,
Már gyűlöl? Hisz szeretni is
Még alig tanúla meg.

Az életnek csak tavaszát,
Csak rózsáit ismered,
Nem tudod, hogy egy kebelben
Mennyi gyötrellem lehet?

Nem tudod még, hogy mennyit küzd,
Mennyi kinos harcztó vív,
Mennyit szenved, mennyit vérzik
S még sem szakad meg a szív.

Nem tudod, hogy az én szívem
Mennyit vérezett, szenvedett!
Nem tudod, a fájó szívnek
Hogyan fáj a gyűlölet?

A ki boldog, az daczolhat,
Föntartja a büszkeség ;
De a szenvedőnek, hidd meg,
Öntudata nem elég.

Volt idő, meg nem hajoltam
Egy egész világ előtt,
Oh, de a sok szenvedésben
Büszkeségem meg törött!

Szivem eddig kérelmét csak
Istenéhez küldte fel,
Most e büszke sziv megtörve
Szeretetért esdekel!

S mit csak ég felé emeltem
Eddig, itt e büszke kéz!
Feléd nyujtom, oh, fogadd el,
Hisz szeretni nem nehéz,

Oh, ne gyülölj, ne fordulj el,
Emlékezz és gondold meg,
Hogy a szelid üdvözítő
Mondá: „ne ítéljetek“!

Flórához.

Elriasztva, megsebezve,
Nem találva föl helyét,
Lelkem üldözött galambként
Megpihenni száll feléd.

Hozzád nem hat az irigység,
Nem hat el a rágalom,
Nálad, mint a költő mondja :
„Mosolyog a fájdalom.“

Bájkörödben nem követi
Hideg tél a szép tavaszt,
S a bánatos kis fülmile
Hymnust zeng ott, nem panaszt.

Nálad ragyogóbb a csillag,
Mert szemed megbámulá,
S kékebb az ég, mert reméli,
Hogy te dalt mondasz reá.

A nap szelidebben küldi
Fényes sugarát feléd,
Hogy ne keljen nélkülözni
Szép szemed tekintetét.

S a kis virág megtudván, hogy
Hervadásán könyezel,
Azóta, hogy ne könyezzél,
Nálad az sem hervad el.

Szeretettel tekint le rád
Az egész nagy természet,
Ah, tégedet még a hideg
Emberi szív is szeret.

Bocsáss meg hát, hogyha sértve
Nem találva föl helyét,
Lelkem üldözött galambként
Megpihenni száll feléd

Kis leányom bokrétájához

(midőn azt Lisznyaynak adá.)

Kis bokrétám gyöngyvirágból,
Félig feslett rózsaszáלבól
Édes illatot kinek adj?
Kinek nyiljál, kinél hervadj?

És a csermely így susogott :
„Énnekem add a virágot ;
Habjaimon hordozgatom,
Lágy hullámon elringatom.“

S a nap küld esdő sugarat :
„ A virágot énnekem add ;
Hő keblemre pihentetem,
Sugarammal ülelgetem.“

És a csalogány így szóla :
„Enyim legyen a bokréta ;
Mondok reá oly éneket,
A minőt még ajk nem zengett.“

Bokrétám nem a sugaré,
Sem a zengő kis madaré,
Nem adhatom a pataknak,
Másnak szántam én azt, — másnak !

Nyájasabb ő a pataknál,
Szive melegebb a napnál,
És a mi a dalt illeti,
Szebbet nem énekel senki.

Csalogányról van egy dala,
Melyről nem tudhatni, hogy a
Csalogány zengé-e róla,
Vagy ő azt a csalogányra?

Kis bokrétám gyöngyvirágból,
Félig feslett rózszaszálból,
Édes illatot neki adj,
Neki nyiljál, nála hervadj.

Férjemhez.

Azt kérdezed, az fáj neked
Tőlem édes angyalom,
Hogy tehozzád, hogy felőled
Mért szól oly ritkán dalom ?

Ha beszöhetném dalomba
A nap fényes sugarát,
S elkérhetném a virágtól
Szépségét és illatát ;

Hogyha oda kölcsönözné
A szivárvány színeit,
És az egész nagy természet
Minden ékességeit, —

S ha e sok fény és dicsőség
Mind átragyogná dalom :
Akkor zenghetne felőled
Kedves, édes angyalom!

De így, felőled dalolni
Hol vennék én szavakat :
Azért engedd, hogy téged csak
Hallgatva imádjalak.

Eszményképemhez.

Hol vagy, hol vagy? Eddig még csak
Álmaimban láttalak,
Élsz-e, s ha élsz, olyan vagy-e
A minőnek álmodlak?

Olyan vagy-e a minőnek
Az én képzeletem fest:
Karsu, halvány és valódon
Több a szellem, mint a test?

Szemed sötét s fényes mint a
Holdsugáros éjszaka,
Tekinteted a menyország,
Mosolyod az üdv maga.

Való vagy-e, vagy csak álom?
Minden álom, a mi szép —
Ritkán olyan a való, mint
Az álmodott eszménykép.

Ritkán olyan a való, mint
Az álmodott boldogság,
Mindig édesebb az álom,
Mint a legszebb valóság.

Álmainkban minden üdvöt
Csak lelkünkkel érezzük,
Azért égibb a gyönyör, mit
Álmainkban élvezünk.

Ó tehát maradj csak álom
Édes titkos sejtelem,
Ne valósulj, maradj az én
Ismeretlen kedvesem.

Maradj te meg álmaimnak,
Maradj csak a lelkemé,
Valósulva tündér álmom
Bájait elvesztenié.

Mi ez, mit szivemben érzek ?...

Mi ez, mit szivemben érzek,
S mit nem mondhat meg dalom ?!
Én nem értem, — én nem tudom,
Gyönyör-e vagy fájdalom !?

Ajkam önkénytelen mosolyg
S szemeimből könny fakad ;
Oly tele van üdvvel szivem,
S mégis majdnem megszakad !

Mért e sok vágy kebelemben ?
Mért pirulok, sóhajtok ?
Mért nem tudom, hogy boldog-e
Vagy boldogtalan vagyok !?

Hogyha kéklő bérczet látok,
Feléje tárul karom,
Ott, — azon túl, — ott van aztán
A mi után vágyódom.

S ha ott vagyok, újra messzebb,
Mindig messzebb vonz szivem, —
Tán a föld azt, mire vágyok,
Meg sem adhatja nekem !

Egy illattal, madárdallal
Telt csillagos éjjelen
Ez érzésnek egy sejtelve
Vonult által lelkemen.

Azt érzem, mit akkor a sok
Titkos éji hang sugott,
Azon bübájt, azon delejt,
Mi az éjen nyugodott.

Azt, mit a csillag ragyogott,
Mit a kis virág lehelt,
Azt érzem most, a mit akkor
A fülmile énekelt.

Midőn tölem dalt kívánt.

Dalt nekem, dalt, oly ihlettet,
A minőt még lant nem zengett,
A minőt még nem énekle
Sem pacsirta, sem fülmile !
Isteni láng, szent költészet !
Sugározd át énekemet:
Mert ő tölem dalt kíván !

Csillag fénye, nap sugára,
Szálljatok a lant hurjára,
Virágillat, madárének,
Lágy fuvalma a szellőnek,
Falombok titkos rezgése
Szövődjete énekembe :
Mert ő tölem dalt kíván !

Emlékezet, — szelid holdfény ;
Tünő délibáb — szép remény ;
Sejtelmek tündér világa ;
Vágyak távol menyországa ;
Mitől a sziv ég és dobog —
Énekembe olvadjatok :
Mert ő tölem dalt kíván !

Vérrel kötött szent szövetség,
Melyre áldást mondott az ég;
Nagy szivek nagy imádsága,
Lelkünk legszentebb vallása ;
Honszeretet égi fénye —
Öntsd malasztod énekemre :
Mert ő tőlem dalt kíván !

S te örök üdv, örök bánat,
Melytől a szív megnem válhat,
Csodás titok ! együtt fény s árny,
Együtt felhő és szivárvány,
Égi szikra, oh szerelem !
Ihlesd, — szenteld meg énekem :
Mert ő tőlem dalt kíván !

Hadd maradjon sejtelemnek . . . .

Hadd maradjon kimondatlan
A szó, mely ajkamon lebeg ;
Ne halljad te soha, soha ;
„Hadd maradjon sejtelemnek.“

Ne tudd te meg, hogy kihez szól
A sok dal és a sok ének, —
És hogy mi zeng e dalokban,
„Hadd maradjon sejtelemnek.“

Ha sirba visz a búbanat
S hideg hant alá temetnek,
Ne tudd te, mi ölt meg engem,
„Hadd maradjon sejtelemnek.“

Azt kérdik . . .

Azt kérdik, hogy mért szeretlek,
Mért imádlak, kedvesem, —
Hogy mi köté hozzád egész
Lelkem, egész életem ?

Szeretem én a fájdalmat
Halavány bus arczodon ;
Szeretem, hogy borujára
Néha derűt hoz dalom.

Szeretem a sötét redőt
Homlokodon kedvesem !
Szeretem, hogy elsimítani
Tudja néha hű kezem.

Szeretem én fellobbanó
Haragodat angyalom !
Szeretem, hogy megszeliidül
Néha esdő hangomon.

Szeretem zajgó kedélyed
Változó hullámzatát ;
S hogy ezer változatában
Egyedül én értem át.

Szeretlek én, oh szeretlek,
Mert tudom, hogy kivülem
Körülötted minden ember
Csalfa, önző, hűtelen.

Szeretlek, hogy vissza adjam
Ujra a megtört hitet :
Hogy van hűség, hogy van igaz
Önzéstelen szeretet.

Szeretlek, hogy zajos, üres
Élvek után legyen hely,
Hol nemesbre vágyó lelked
Nemesb élvezetet lel.

Szeretlek, mert szivedben a
Szépnek, jónak magvait
Látom, miket a világ most
Jég kezével elborít.

Szeretlek, hogy majdha szenvedsz,
Legyen egy igaz kebel,
Mely bár örömid nem osztja,
Bánatodban nem hagy el.

Szeretlek, ha nem szeretsz is,
Nem értesz is engemet,
Hisz meleg szerelmem nélkül
Végkép megfagyna szived.

A nap hálát nem kívánva
Küldi le sugárait, —
S habár nem nézünk fel hozzá
Érezzük, hogy melegít.

Ha azt mondaná az isten...

„Nem lesz sugár, nem lesz harmat,“
Ha ezt mondaná az isten,
Akkor a virág értené,
Hogy én benned mit vesztettem.

„Nem lesz erdő, nem lesz liget,“
Ha ezt mondaná az isten,
Akkor a madár értené,
Hogy én benned mit vesztettem.

„Nem lesz menny, sem jövő élet,“
Ha ezt mondaná az isten,
Akkor a világ értené,
Hogy én benned mit vesztettem.

Első szerelmemhez.

Letűnt ifjuságom édes arany álma,
Hervadt szívtavasom első ibolyája,
Éltem hajnalának első harmatcseppje,
Szívem gyöngyvirága, lelkem nefelejtse,
Elsötétült egem egyetlen csillaga,
Mely lelkemre áldást s malasztot ragyoga,
Téged feledjelek?!

Tied volt arczomnak első pirulása,
Ébredő szívemnek első dobbanása,
Tied kebelemnek legelső tohásza,
Első hevülése, első égő vágya,
Tied mosolygásom, tied első könnyem,
Tied — a tied volt az én egész lelkem,
És én feledjelek?!

A felkelő napnak ragyogó sugára,
A szelid hold méla, ábrándos világa,
Az öröm, mely a pacsirta dalában szól,
A bánat, melyet a fülmile panaszol,
A tavasz virági, csillagi az égnek:
Téged emlegetnek, te rólad beszélnek —
És én feledjelek?!

Óh te legszebb álm! te legszebb valóság!
Te legédesb bánat, — te fájó boldogság!
Te feltalált pokol, — te elveszett éden!
Te fenmaradt sugár az elborult égen:
Imádva borul le te előtted lelkem:
Te legszentebb emlék — oh első szerelmem!
Soha nem feledlek!

Sötét felhő ...

Sötét felhő

Kisért vissza utamon :

Talán fájó,

Hozzám vágó

Lelked volt az, angyalom !?

Lanyha szellő

Lengedezett arczomon :

Talán fájó,

Felém szóló

Sóhajod volt, angyalom !?

Esőcseppje

Érintette homlokom :

Talán fájó,

Értem hulló

Könyved volt az, angyalom !?

Napsugár szállt

Át a ködborulaton :

Tán szerelmed,

Hő szerelmed

Volt az, édes angyalom !?

Csillag fénye

Rezgett a falombokon :

Tán emléked,

Hű emléked

Fény lett abban, angyalom ! ?

Lelkem néha ...

Lelkem néha a pacsirta,
Madara a vig örömnék,
S dalai a szép tavaszról,
Csillagokról s üdvről zengnek.

Virágzó lombok rezgését,
S a vig csermelyt kihallgatja ;
Mit az susog, mit ez cseveg
Eléneкли, eldalolja.

Vigan repdes mezőn, réten,
Ugy csicsereg, ugy örvendez,
Hogy a ki dalát hallgatja,
Önkénytelenül boldog lesz.

Lelkem néha a csalogány,
A bú s szerelem madara ;
Édes búról, fájó üdvről,
Égő vágyról hangzik dala.

Megzengi az árnyat, felhőt
S a harmat-könyes éjszakát,
Melyre egy-egy hulló csillag
Önté tűnő fénysugarát.

Méla esthomályban dalol,
Kin s gyönyör rezg énekében,
S a ki hallja, szive dobban
Édes búban, szerelemben.

Lelkem néha turulmadár,
Szent madara nagy hadúrnak ;
S dalai egy fényes multról
És egy nagy jövőről szólnak.

Csillagoknak közelében,
Fenhordozza égi szárnya,
Szent malaszttól ihletetten
Száll alá a dalnak árja.

Lelkesítve, bátorítva
Hivja népét győzelemre,
S a ki lángdalát hallgatja,
Bajnok és hős lesz belőle.

Felelet egy kérdésre.

Az én bánatom
Végtelen, mély, mint a tenger,
S mint ez, gyöngyöket terem.
Szemeimbe nem csal könnyet,
Mert könnyemből dal leszen.

Az én örömöm
Oly tündöklő, oly sugárzó,
Mint a csillagfényes ég.
S néma, mert benn bú, köny és dal
Mind mosolylyá változék.

Az örsi pusztán.

Erdős pusztán, uri-lakban
Vendégsereg, mulatság van.
Cseng a pohár, szól a zene,
Öröm és bú rezeget benne.

Mert ilyen a magyar nóta,
Ilyen a magyar régóta.
Nagy öröme, nagy bánata,
El egyiket sem hagyhatja.

Szól a zene, elszáll hangja,
Az erdő azt visszaadja ;
Szegény legény furulyája
Zengi a viszhangot rája.

Uri-lakba vendég jöve,
De nincs lova, de nincs neve ;
Barna arcza, sötét szeme ;
Karcu, délczeg a termete.

A konyhában leül szépen,
S várakozik nagy szerényen,
Mig ő rá is kerül a sor,
Mig előtte étel és bor.

S mig poharat pohárra hajt,
Mélyen hallgat, néha sóhajt, —
S ha a zeneszó kihallik,
Szemeiben tűz villámlik.

Szól a zene a teremben,
Fényes párok tánczolnak benn;
Vidám ujjongások hangzik :
„Három a táncz kivirradtig.“

„Három a táncz“ viszhangozék ;
Künn tánczra kél a bús vendég,
Megpengeti sarkantyuját,
Elfeledi bubánatát.

Vig lakomának vége lett,
A vendégsereg elszéledt ;
Mind elmentek, csak egy maradt,
Mire vár még, mit akarhat ? !

Nagy alázatosan kéri,
Hogy az urnőt szólítnák ki;
Előtte meghajtja magát,
Megköszöni a vacsorát.

S midőn fordul s akar menni,
Nevét az urnő kérdezi.
E kérdésre soká hallgat,
De végtére ily választ ad :

„Szegény legény az én nevem,
„Bubánat az én életem,
„Szégyen lesz az én halálom,
Addig hát élem világom.“

Igy szól s villám van szemében ;
„De katona még sem lettem.“
S eltakarja erdő árnya, —
Ilyen a magyar zshiványa.

A nagy-czenki sir.

Már némák a harangok, —
Eltűnt a gyászszereg,
S az imádságnál szentebb
Ének távol rezeg.

A haza szent földébe
Temették szent porát,
Nevét a dicsőségnek
S a dalnak adva át.

Magában áll a sir, hol
Egy nemzet könyezett,
S fölötte a természet
Tart most gyászünnepet.

Az éj harmatkönyt sir,
Fájón sóhajt a lég,
A virág illatot küld,
Csillagsugárt az ég.

S mig ég és föld, fű és fa
Áldó imát rebeg,
Körüllengik a nagy sirt
Magasztos szellemek.

E szent sirt látogatni
Hagyták el az eget, —
Hol Hadurral örködtek
A drága hon felett.

S az ős szokást fentartó
Szellemgyülés helyét,
A Rákos mezejéről
E sirra áttevék.

S kit eltemetni véltünk,
Kéért egy nép zokog,
Az ősi szellemek közt
Dicsően ott ragyog.

S szellemhangon beszélnek
Magasztos dolgokat ;
„Nemzet, haza, dicsőség,“
E szavak hangzanak.

És újra csend lesz, — a sir
Ismét magában áll ;
Rá csöndes áhitattal
A hold sugára száll.

És most az éji csendben
Két dal zendüle meg,
S a két dal zengzetében
Egy fájdalom rezeg.

Kik ünnepelnek dallal
E gyászos éjszakán ?
A lomb alatt a költő,
Fenn zeng a csalogány.

Felköszöntés.

Kazinczy évszázados ünnepére.

Hozzá, kihez dicsőítve
Száll minden költő dala ;
Hozzá, mint az ibolyának
Naphoz küldött illata :
Ugy emelkedjék fel hozzá
Lantom hálaéneke :
Legyen áldott e hazában
Nagy Kazinczynk nagy neve ! —
Zengzetére honfitársak,
Földobogjon szivetek !
S minden kéz hő buzgalommal
Emelje a serleget !
Minden magyar ajkról szálljon
Ég felé egy hő ima :
Legyen áldott szent emléke!
Legyen áldott szent pora !

S ti, kiket nagy szellemének
Égi lángja áthatott,
Kik a rögös pályán bátran
Előre haladtatok, —
Kik szent ihlettel küzdétek
A magasztos czél felé,
Kikben e nagy lélek álma
Valóságát lelé :

Honfitársak, emeljétek
Magasra a serleget:
E dicső hazának dicső
Szellemei éljetek!
Minden magyar szivből szálljon
Ég felé buzgó ima:
Legyen áldott e hon minden
Hiven küzdő bajnoka!

S hozzád, kihez zengni eddig
Méltó hangot nem lelék,
Kit eddig csak hő imával,
Néma könnyel szereték;
Hozzád, kihez emelkedni
Még nem mert szerény dalom;
Hozzád száll most áhitattal:
Vérrel szerzett d r á g a h o n !
Óh, légy égi lánggal telve,
Légy magasztos énekem!
Félre most a halvány borral,
A kupában vér legyen,
A forró, piros, magyar vér,
Melyet a magyar kebel
Hazájáért mindig oly hő
S szent gyönyörrel onta el!
Szivünk minden dobbanása
Legyen egy áldó ima:
„Imádkozzunk honfitársak,
„Éljen a magyar haza!”

Egészen más most a világ . . .

Egészen más most a világ !
Szebben nyilik minden virág ;
Kelyhében a harmat gyöngye,
Olyan mint az öröm könnye,
S szent tömjénné lesz az illat,
A mint föl az ég felé hat.
A madár is máskép dalol,
Nem szól panasz dalaiból ;
Imádságként száll éneke,
Szívet, lelket, felhevitve ;
Néha oly lágy éneklése,
Mintha kérne csak s remélne ;
Néha fakad olyan dalra,
Mintha hívna diadalra.

Egészen más most a világ !
Olyan reményzöld minden ág,
És minden fű, minden levél
Oly csodás dolgokat beszél.
Édes sejtelmekkel tele
Dobog fel a föld kebele.
Zaj támad a sirhalmokon,
Bemohosodott hantokon,
Melyeken teledtünk sirni,
Virágok kezdenek nyilni ;

S lenn a régi, nagy halottak
Olyan édeset álmodnak,
S a rég elhamvadt nagy szivek
Ujra élnek és remélnek.

Egészen más most a világ!
És újra történnek csodák.
Áldásjelül — miként régen —
Szivárvány látszik az égen,
S ünnepelve a természet
Ez uj, e szent szövetséget,
Ósi fényes diszruhát ölt,
S oly pompában virul a föld,
Mintha piros pünkösd volna,
S még az ég is lehajolna
Üdvét megosztani vele,
Minden olyan fénynyel tele.
S mint két testvér, oly szent hévvel
Ölelkezik föld az éggel.

Mért olyan szép most a világ?
Hogy hívnek te szent boldogság?
Ég s föld miért tart ünnepet?
Tán egy nagy eszme született?
A teremtő gondolata
Tán uj világot alkota?
Vagy tán egy nagy imádságra
Mondott ament az ég ura?

Tán a pokol legyőzetett?
Vagy egy nagy vágy teljesedett?
Vagy honnan jő e fényesség,
Mire készül a föld s az ég?
Mire várnak fű, fa, virág? . . .
Oh, milyen szép így a világ!!

Miért kételkednénk ?

Miért kételkednénk,
Miért csüggednénk el,
Mért ne várakoznánk
Hittel, reménységgel ?
Most, midőn minden szív
Melegebben dobog,
Midőn minden szemben
Öröm lángja lobog ;
Midőn kizöldül a
Régi sirok hantja,
S titkos-sejtelmesen
Szól a költő lantja ;
Midőn csodás jelek
Vannak földön, égen,
Melyek mutatják, hogy
Ugy lesz, mint volt régen.
Most, midőn az ősz is
Uj melegre hevül,
S az utra kelt madár
Ujra vissza repül,
S késik lehullani
Az elsárgult levél,
Mert a miről fű, fa
S a madárdal regél,
Be akarja várni
Azt a boldogságot,

— Melyet várva várunk, —
Azt az új világot,
Midőn új csillagok
Támadnak az égen,
S titkos szózat lebben
Keresztül a légen.
És az egész világ
Várva-vár e szóra:
Eljött már az idő,
Ütött már az óra;
Midőn várakozva
Állt meg a természet,
Midőn még a tél is
Kinéli a földet,
Hogy maradjon zöld ág
A nagy ünnepélyre.
Ne csüggedj hát népem,
Előre, előre!!

Az is álom volt talán ?

Csendes éjben, nyári éjben
Csillagodtól kérdezem :
Hogy mit érzesz, hogy mit gondolsz
S mit álmodol, kedvesem ?

Magányomban egyedül csak
A természet van jelen,
Az is alszik, s azt álmodja,
Hogy örökre nyár legyen.

Fölöttem alvó madárka
Álmában fölcicsereg,
S zeng oly csodás, álomszerű
Édes titkos éneket.

Mellettem a rózsá, mintegy
Álmodozó kis leány,
Föl-föl sohajt : itt vagy édes,
Itt vagy kedves csalogány ?

A hold, melyben látni vélem
Ossian bús szellemét,
Fellegek közt, álmodozva,
Mult időkről mond regét.

S én a csendes nyári éjben
Csillagodtól kérdezem,
Hogy mit érzesz, hogy mit gondolsz
Mit álmodol kedvesem ?

Kérdésimre a kis csillag
Oly csodásan fölragyog ;
Azt mondja, hogy minden álmod
S gondolatod én vagyok.

S midőn kérdem, hogy szeretsz-e,
S a csillag „igent“ felel ;
A madárka még édesben,
Epedőbben énekel.

A rózsza vágyóbban sohajt,
Fény borítja az eget,
Boldogabb álom szállja meg
Az egész természetet.

De ah, e sok édes álmot
Mind elüzi a korány ;
És a mit a csillag mondott,
Az is álom volt talán ?

Szemrehányás.

Nem is bánod, nem is kérded :
Hogy mért némult el dalom ?
Nem is tudod, hogy miattad
Öl meg a bú, fájdalom!

Nem is tudod, hogy szeretlek,
Néma az én szerelmem ;
Hol lelnék szót arra, mit még
Más nem érze előttem !

Szükkeblü arra a világ,
Hogy így tudna szeretni ;
Nem elég egy élet ily nagy
Szerelmet átérezni.

E mostani élet előtt
Szerettelek már téged,
Ezerféle alakokban
Találkoztam már véled.

Egykor patak voltam, te meg
Csillag valál angyalom,
Hő vallomást küldtél hozzám
Epedő sugáridon.

Azután meg virág voltam,
És te harmat, angyalom ;
Csókjaiddal ébresztél fel
Engem minden hajnalon.

Aztán madár voltam, te meg
Rózsabokor, angyalom ;
Illatos árnyadban zengém
Hozzád szerelmes dalom.

Te mindezt már elfeledted,
Nem is ismersz engemet,
Nem tudod, hogy az én lelkem
Reád ismert és szeret.

Hozzá, kit oly hön szeretttél
Annyi számos életen ;
Ezredéves szerelmedhez
Hogy lehettél hűtelen ?!

Emlékszel még ...

Emlékszel a kandallóra,
Melynél őszi esteken
Álmodozva ülni szoktunk,
Emlékszel még kedvesem? ...

Én ott ültem lábaidnál,
S elmerengtem arczodon,
Álmodozva, ábrándozva —
Emlékszel még angyalom?

Álmodoztam mult időkről,
Midőn te a pusztaság
Valál, s én feletted lengő
Tünneményes délibáb.

Regéltem árnyas erdőkről,
Hüvös patakról neked,
S oly epedve függött rajtam
Szomjazó tekinteted.

Én is vágytam megpihenni
Napsugáros téreden,
Mégis tovább kellett szállni ...
Emlékszel még, kedvesem?

Ülve kandalló tűzénél,
Te meg arról álmodál,
Midőn én a tenger, s te a
Csillagfényes ég valál.

Habjaimban tükröződtél,
S én oly esdve kértelek,
Ékesítsd fel csillagiddal
Csillagtalan engemet.

Te is vágytál megpihenni
Hullámozó keblemen,
S még sem szállhatál le hozzám . . .
Emlékszel még kedvesem ?

Most itt lábaidnál ülve
S álmodozva azt hiszem :
Ujra délibáb vagyok, mely
Végre a rónán pihen.

S te a kandalló tűzénél
Boldog álmat álmodol,
Hogy az ég vagy, mely végre a
Tenger keblére hajol . . .

Emlékszel a kandallóra,
Melynél őszi esteken
Álmadozva ülni szoktunk,
Emlékszel még kedvesem ? . . .

Neheztelsz . . .

Neheztelsz, hogy lantom mindig
Oly panaszló hangot ad ;
Neheztelsz, hogy szemeimből
Mindig újra könny fakad.

Nem tudod, hogy ősz felé oly
Búsak a madárdalok,
S hogy a virágnak szemében
Napnyugatkor könny ragyog ?

Neheztelsz, hogy halvány arczom
Mindig oly sötét s hideg ;
Neheztelsz, hogy mosolyogni
Már-már el is feledek.

Az éjszaka nem sötét-e,
Ha letűnik csillaga ?
S hol a virág, hol a levél
Ha eljő a tél fagya ?

Virágos dalos mezőben.

Virágos dalos mezőben
Esküvél szerelmet nékem,
Az égen csillag ragyogott,
Esküidre ament mondott.

És most az egész természet
Bizonyságom lesz ellened,
S minden hangban így szól neked:
„Én is hallottam esküdet!”

A csillag is azt ragyogja,
A patak is azt susogja,
És azt rezgi a falevél:
„Hallottam, midőn esküvél!”

A virág azt illatozza,
Az zeng a madárpanaszba,
És azt lengi az esti szél:
„Hallottam, midőn esküvél!”

És mind így szólnak szüntelen:
„Te hitszegő, te hűtelen!”
Csak én... én egy szót se szólok,
És így hallgatva meghalok.

Midőn azt mondád . . .

Midőn azt mondád, hogy szeretsz,
Földerült az éjszaka ;
Szebben fénylett minden csillag,
Mosolygott az ég maga.

Még a tél is ábrándos lett,
És virágról álmodott,
S álmodozva, ábrándozva
Jégvirágot alkotott.

Vigasztalás.

Midőn azt gondolom, hogy tán
Én halok meg te előtted ;
Akkor az vigasztal, hogy majd
Nem én siratlak meg téged.

Midőn pedig azt gondolom,
Hogy te halsz meg én előttem ;
Akkor az vigasztal, hogy majd
Nem te könyezel én érttem.

Hervadó rózsához.

Halvány rózsza, fehér rózsza,
Kedves, édes virágom,
Rokonszenvet csak tehozzád
Érzek még e világon.

Neked is nagy bánatod van,
Nemde szegény kis virág?!
Tehozzád is hűtelen lett
Az öröm, a boldogság.

Neked is bimbókorodban
Sok szép reményed vala;
S aztán tégedet is, nemde,
Minden remény megcsala?

Nemde, mennyi vihar és vész
Dul e szegény életen!?
És a tavasz milyen rövid
S a lepke mily hűtelen?

Szegény virág, hátha tudnád
Az én szívem keservét,
Szegény virág, hátha még az
Embereket ismernéd!

Halvány rózsza, fehér rózsza,
Hervadj kedves virágom,
Nincsen már a mi számunkra
Boldogság e világon.

Hervadj, hervadj, oh leheld ki
Kelyhed édes illatát,
Lelkem véle egyesülve,
Lel talán egy jobb hazát.

Őszi rózsához.

Őszi rózsza, hű virágom,
Hozzád zengjen énekem,
Te benned én feltalálom
Egész lelkem, szellemem.

Mennyi förgeteg vonult el
Gyöngé életed fölött,
S te kitartóan virultál
Minden vész, vihar között.

Mennyi fájó hideg ére,
Mennyi sértő dér és fagy!
De te, mint én, szenvedve bár,
Hű és változatlan vagy.

Te a napot megszeretted,
Mert nagyságát bámulád,
Nem azért, mert hő sugára
Szerелеmmel szálla rád.

S bár a hitszegőnek már csak
Hűlő fénye száll feléd,
Szerény vágyu kis szivednek
Gyér sugára is elég.

Szegény virág e hanyatló
Sugáron függ életed,
Mért nem hervadtál el, midőn
Még oly hévvel égetett ?

Végre majd a hűtelennek
Megöl jégtekintete,
Oh, miért nem ölt meg inkább
Szerelmének lángheve ?!

Ilonka.

Tavasza volt, és a teremtés óta
Ilyen szép a föld még nem vala ;
Szépségében gyönyörködni lejött
A menyország legszebb angyala.

S így szólt: „szebbet mint a rózsabimbó,
Édesbet mint madár éneke,
Szelidebbet mint a nap sugára —
A nagy isten sem teremthete.“

Az Ur, angyalának e beszédét
Szelid mosolygással hallgatá,
S mindenhatóságának jeléül,
Kis Ilonkát akkor alkotá.

Kis leányomhoz.

Szeretem én, hogyha tél van
S felhő borítja az eget:
Akkor mindig hű ölemben
Tarthatlak lánykám, tégedet.

De ha nyár van s az ég derült,
Akkor nem maradsz ölemben.
A sok virág, a sok madár,
A sok csillag elcsal tőlem.

S ha ott a virágok között
Látom rózsás kis orczádat,
Mindig félek, hogy egyszerre
Belőled is virág válhat.

S ha úgy csevegsz, úgy csicseregsz
A zengő kis madarakkal,
Mindig attól félek, hogy még
Te is elrepülsz azokkal.

S ha a fényes csillagokra
Olyan vágyón föltekintesz,
Mindig félek, hogy fölcsalnak,
Hogy belőled is csillag lesz.

Azért szeretem, ha tél van
S felhő borítja az eget,
Akkor mindig hű ölemben
Tarthatlak lánykám, tégedet.

Hagyjatok dalolni.

Nem tetszvágy- vagy hiuságból
Zengem dalaimat el,
Lelkem bennök csak résztvevő
Érzelemért esdekel.

Igénytelen az én dalom,
Mint a kis madár dala,
Oly mulékony, oly ártatlan,
Mint a virág illata.

Óh, hát hagyjatok dalolni,
Hallgassátok énekem!
Aztán nem kell az utókor,
A dicsőség énnekem.

Vagy nem édes a madárdal,
Mert el fog jönni a tél?
S elnémulva, elfeledve
A kis madár utra kél?

És a kikelet virágot
Ne hozzon talán soha,
Mert elhervad, s majd kitudja,
Hogy nyillott-e valaha?

Ha dalában csak egy kebel
Vigaszra, öröme lelt :
Akkor az elszállt madárka
Nem hiába énekelt.

S ha színével, illatával
Örömet szerezhete:
Rövid bár, de nem hasztalan
Volt a virág élete.

Óh hát hagyjatok dalolni,
Hallgassátok énekem,
Aztán nem kell az utókor,
A dicsőség éneke.

Az ő sirján.

Ő meghalt, és a természet
Sirja fölött mosolyg még?!
Ő meghalt, és te nem borulsz
Örök éjszakába, ég?!

Ő meghalt, s a nap még ragyog; —
Ő meghalt, s még van virág,
Van még élet, s van a szívben
Gyönyör, üdv, és boldogság?!

Tavaszoddal, virágoddal,
Szépségeddel természet,
Adhatsz-e még olyan üdvöt,
Mit a sir itt elfedett?!

És te, oh ég, csillagiddal
Küldhetsz-e oly fényt nekem,
Minővel ő elárasztá
Az én egész életem ?

Oh természet, hintsd e sirra
Minden szépségeidet,
Ültesd reá virágodat,
Sird rá harmatkönyvedet.

Oh tavasz, csak rozmarint hozz,
Fülmile csak bút dalolj,
Szomorufüz, búm jelképe,
E sirhalomra hajolj.

S te oh isten, ne küldj hervadt
Életemre uj tavaszt,
Nem kívánok tőled üdvöt,
Nem kérek tőled vigaszt.

De ha nálad a kegyelem,
Ha nálad az irgalom:
Akkor engedd, hogy e siron
Öljön meg a fájdalom.

Nem az fáj...

Nem az fáj, hogy elfeledtél;
Nem az fáj, hogy hűtlen lettél;
Hogy szerelmed már kiholt.
Az fáj, hogy szent érzetemnek,
Imáimnak, könnyeimnek
Ily méltatlan tárgya volt.

Hogy szerelmem tiszta lángja,
Égből a földre szállva
Hozzád lesülyedhetett.
S mint a porba hullott rózsa,
Lelkem minden gondolatja
Rád elvesztegetve lett.

Hogy a dal, mit égből nyertem,
Hogy dicsőségéről zengjen,
Hivatását feledé;
S költészetem, mint napsugár,
Mely a kopár sziklára száll,
Szent fényét rád vetheté.

Hogy az, kit magasztaló dal
Dicsőített, s áhitattal
Imádott a hü kebel;

Kit ragyogó képzeletem
Dicsfényével körül vettem :
Csak megvetést érdemel.

Méla harang...

Méla harang, nyugalom harangja,
Kit kísérsz az örök nyugalomra?
Öreg volt-e s hosszú mult mögötte,
Vagy tán gyermek s nagy jövő előtte?

Ha öreg volt, multjának emléki
Fogják álmát körülengedezni;
Ha gyermek volt: a jövő nagy titka
Lesz álmába beszöve s megoldva.

S mig ők multon és jövőn merengnek,
Mi a rideg, sivatag jelennek
Pusztaságin tévedezve járunk,
S csak remélünk, szenvedünk és várunk.

II.

Ujabb költemények.

„Az esti szellő honnyelvét sugalja,
Szeretti nyájas üdvözlését hallja
A szép csalódás szellemajkain ;
Újulva kél a multnak égi kéje,
S vidám alakként lengedez feléje
A boldog sejtés fellegszárnyain.

Szülőföldéig terjed láthatára,
S békén mosolyogva csendes alkonyára,
Édes felejtés karján ringadoz ;
S mint egykor ősi háza szűk körében,
Első vágyási lobbadó hevében
Könnyült kebellet ifjan álmadoz.“

Kisfaludy Károly.

ZSOLDOS JGNÁCZNAK

MÉLY TISZTELETEM S MELEG RAGASZKODÁSOM

JELÉÜL.

Letarolt rét . . .

Letarolt rét árva kis virága,
— Lelkem is oly lankadt, olyan árva —
Hervadásod látására újra
Megzendül a néma lantnak hurja.

Vándormadár a lombtalan ágon,
— Lombtalan, miként az én világom —
Bucsudalod hallatára újra
Megzendül a néma lantnak hurja.

Hullócsillag fenn a setét égen,
— Szép s mulandó, mint az én reményem —
Tünő fényed rezgésére újra
Megzendül a néma lantnak hurja.

Nagy halottam, régi nagy keservem,
Mit oly mélyen szívembe temettem,
Bús sirodba tekinték, és újra
Megzendül a néma lantnak hurja.

O t t h o n .

Sötét az éjjel, sötét mint az élet,
Az égnek nincs egy rezgő csillaga,
Nincs fény, sem dal, nincs zivatar, sem villám,
Mindenfelé csak bú, csend, éjszaka !

Hideg van, fázom ; eltűnt a meleg nyár,
És itt a tél, mit lelkem félve várt.
Szállj vissza lelkem a mult édenébe,
Hozz éjjeleembe egy fénylő sugárt !

Ah ! itt vagy újra, itt vagy édes otthon,
Te árnyas völgy, te kedves zöld halom.
Óh, milyen szép vagy ! óh, miként szeretlek,
Szent földedet könyezve csókolom !

Itthon vagyok hát ; óh, mily jó pihenni
Ez ismert lomb alatt, a bársony fűn ;
Hisz már oly rég vendégkép vándoroltam
Az idegen világban odakünn !

Ah ! hallom már a régi csalogánydalt,
És újra nyílik az a sok virág ;
Mindentelé üdv, fény, zene és illat . . .
Ah itt vagy, itt vagy szép tündér világ !

Az égen hajnal, s a virág szemében
Remegő vágyinak, kéjnek könye ül.
Szivem ujjáteremtve, régi hévvel
Dobog, remél, fáj, vérzik, üdvözül.

S mint hárfa hurján egy rég elfeledt dal,
Álomszerűn megzendül lelkemen
Édes zenéd barátság — gyermek álom!
Csábhangod szép hazugság — szerelem!

Lelkem megállj! Óh hagyd el azt a tájat,
Virágos völgyet, kéklő hegytetőt;
Nincs már hazád ott; nincs sziv, mely szeretne;
Keresd fel a magános temetőt.

Borulj egy sirra; abban eltemetve
A szeretetnek egy világa van.
Zokogd ki búdat, aztán újra vissza
Az idegenbe árván, hontalan.

Emlékezz lelkem, hogy a fényes multból
Csak e virágtalan bús sir maradt.
Hintsd rá az emlékezet szent virágát,
Sird rá keservedet, áldásodat.

Most vissza, vissza! újra itt az éjjel;
Az égnek nincs egy rezgő csillaga,
Nincs fény, sem dal, nincs zivatar, sem villám,
Csak lelkem virraszt árván, egymaga.

Jut-e még eszedbe . . .

Jut-e még eszedbe
Az a fényes este,
Balaton hullámán
Hold sugára rezge.
Lenge habtündérek
Játszva feltünének,
S annyi csillag soh'sem
Ragyogott az égen,
Régen volt, már régen . . .
Jut-e még eszedbe!?

Édes bűvös álom
Áradt el a tájon,
Mult időknek álma!
Miről egykor dallott
A szerelmes dalnok,
A sok ifju bajnok,
Szelid hajadonok
Mind mind újra éltek,
Szerettek, reméltek . . .
Jut-e még eszedbe!?

S az egész éj mintha
Költemény lett volna,

Lágy szerelmi dallam,
Zene szólt az égben,
Dal zengett a légben ;
Holdsugár rezgése,
Hullámok rengése,
Csillag ragyogása
Szivek dobogása,
Dallá olvadt egybe ...
Jut-e még eszedbe ! ?

Egymás mellett ültünk,
Hallgatva beszéltünk
Édes zenehangon
Rég elmúlt időkről,
Jövő üdvösségről ;
Lelkeink elmondták,
Mily szép a menyország,
S öntudatlan vetted
Remegő kezemet
Remegő kezedbe ...
Jut-e még eszedbe ! ?

Beteg vagyok ...

Beteg vagyok, fáj az élet,
S mégis élni szeretek,
Dal zendül meg keblemben, de
Fáj a dal, nem zenghetek.

Néha búsan elmerengek,
— Elöttem a néma lant —
Hogy a dal, ha eltemetnek,
Mivé lesz majd ott alant ?

Szemrehányólag tekint be
Hozzám a szép kikelet,
Mintha tájlná, hogy lantom
Nem zeng hozzá éneket.

És a csalogány bámulva
Szól be hozzám, hol vagy hát ?
Mért nem segited elzengni
A sziv üdvét s bánatát ?

S az ébredő ibolya is
Kérdi, miért nem vagy itt ?
„Neked szoktam elregélni
Hosszu éjem álmait.“

„Nem látod, hogy itt vagyunk mind“,
Szól a fényes kikelet,
Itt a sugár, itt az illat,
Hol maradt hát éneked!?

Itt a dal, itt kebelemben,
De ah el nem zenghetem,
Látlak, látlak, vágyva nézlek,
Némán üdvözöl szívem.

Te, kihez annyit daloltam,
Áldást hozó kikelet,
Szelid sugár, édes illat,
Adjatok új életet!

Beteg vagyok, fáj az élet,
S mégis élni szeretek,
Dal zendül meg kebelemben,
Fáj a dal, nem zenghetek.

Néha búsan elmerengek,
Elöttem a néma lant,
Hogy a dal, ha eltemetnek,
Mivé lesz majd ott alatt?

Jó csalogány szépen kérlek,
Zengd helyettem bánatom;
Szerelmemet, fájdalmimat,
Dalaimat rád hagyom.

Kis ibolya, jó virágom,
Ne regéld el álmodat,
Nem sokára együtt alszunk
S álmodunk a föl alatt.

Csillagomhoz.

Hát te most is ott ragyogsz még,
Ott a távol éjszakon,
Mosolyogva régi fényben,
Rég nem látott csillagom!?

Azt hívém, hogy a világon
Elborult már minden fény,
Hisz az egész mindenségben
Sötétséget látok én.

Te csak ragyogsz, nem is érzed,
Milyen sértő mosolyod;
Te sem látod szívem mélyén
A mélységes bánatot.

Vagy megérted néma búmat,
Csakhogy tán az ég neked
Rezgő sugarakat adott
Mosoly, szó és könny helyett.

Óh ha értesz, óh ha látod,
Hogy mit szenved e kebel,
Csak szeliden, csak titkosan
Álmainak mondd csak el.

Vagy ne szólj! ha hallgatásom
Szive már nem érti át,
Ne is tudja, ne is sejtse,
Hogy mit rejt e némaság. —

Kandallónál.

Kandallóm tüzénél ülve,
Elmerengve, elmerülve,
Félig alva, félig ébren,
A lángok játékát nézem.
Egyik hamvad, másik éled,
Mindenik hoz egy emléket;
Néha a tűz felszikrázik,
Susog, cseveg, kaczag, játszik,
S a mint éled, a mint lobban,
Szivem melegebben dobban.
Régi képek, régi árnyak
Tünedezve lengnek, járnak;
Rég elnémult, rég elhangzott
Ismert édes hangot hallok.
Lágy lehellet száll arcomra,
Mintha anyám csókja volna,
Körülöttem tavasz ragyog,
És én újra gyermek vagyok.
Mennyi illat, mennyi álom,
Mennyi harmat a virágon,
Mennyi fény, és mennyi csillag,
Azt sem tudom, hol ragyognak.
Oda fenn-e a kék égen,
Vagy tán mind itt kebelemben!?

Szivem hevül, dobog, szökdel,
Régi üdvvel, régi kedvvel . . .
Örül, remél, zajg, mint egykor.
Óh mult idő, óh gyermekkor !

Téli est.

Zordon este, téli este,
Zúg a vihar, hull a hó ;
Mily jó a meleg szobácska,
A kedélyes kandalló!

Körülötte vig népecske
Hallgat, örül, busul, fél, —
Nagyanyó a karos székben
Szép tündérregét beszél.

A királylány olyan szép volt,
Csillag fénylett homlokán,
Könyje gyöngy volt, s ha mosolygott
Rózsa nyilott ajakán.

Szive jó, mint a galambé,
Még is annyit szenvedett,
Hogy már egy arany medencze
Gyöngykönyjével tele lett.

Rémes erdő közelében
Elhagyottan kesereg . . .
„Óh te szegény szép király lány!“
Zokogják a gyermekek.

Szeliden tür, egy jó tündér
Mekkönyörül bánatán,
Es a milyen bánatos volt,
Oly boldog lesz ezután.

„Most is él még, ha meg nem halt“
Nagyanya így végzi el,
De a kis nép még csak egyért
S újra egyért esdekel.

Az anya is ott ül s hallgat,
És hallgatva elmereng ;
Körülötte a gyermekkor
Szép tündérregéje leng.

A kicsinyke, a legkisebb
Ott pihen hű kebelén,
Lassan, lassan elbóbiskol
Édes, biztos nyughelyén.

Odakünn a vihar tombol,
Csapdossa az ablakot,
Ő csak szunnyad és mosolyog,
Mert tavaszról álmodott.

Azt álmodta, hogy a napnak
Hő sugára szálla rá, —
Édes anyja épen akkor
Rózsás ajkát csókolá.

Egy sir felett.

Sirok érted, mért is ne sirassalak! ?
Tán azért, mert nem embernek hivtanak! ?
Mert hű lenni s igény nélkül szeretni tudtál csupán ?
Megsiratlak forró könnyel, megsiratlak jó kutyám.

Sirok érted, mért is ne sirassalak! ?
Tán mert szóra nem nyithattad ajakad ?
Sok hazug szó, hamis eskü csalt szemembe könyeket ;
Megsiratom a te igaz, hűséges jó szivedet.

Sirok érted, mért is ne sirassalak! ?
Nem vétettél, meg én sem bántottalak,
S emberek közt mennyi kínos önvád, mennyi bánthatom !
Megsiratlak, s veled együtt magamat is siratom.

Sirok érted, mért is ne sirassalak ? !
Virágokkal mért ne hintsem sirodat ! ?
S habár szivem virágait összetépték hidegen,
A te sirod ne maradjon koszorutlan, ridegen.

Sirok érted, mért is ne sirassalak! ?
Eltemetlek egy virágos fa alatt, —
S hogy szivedből hadd fakadjon hű örök zöld, hű virág,
Bizalommal az örökhű természetnek adlak át.

Mit dalolsz . . .

Mit dalolsz jövő tavaszról,
Mit csevegsz te kis madár?
Mért kecsegtet már reménnyel
Ez a bágyadt napsugár.

Melyről álmaid beszélnek,
Vissza nem tér a tavasz,
Más kikelet jő helyébe,
Szebb talán, de még sem az.

Álmaidnak, szerelmidnek
Kikelete veszve már;
Nem varázsolhatja vissza
Semmi fényes napsugár.

A szép ismerős virágok
Elhervadtak, s éneked
Az új kikelet idegen
Virági nem értik meg.

Más a szellő, más a harmat,
Más a rezgő falevél;
Miről álmaid regélnek,
Mind előlte azt a tél.

Ismeretlen dal fog zengni,
Idegen lesz a sugár;
Oh ne várd a kikeletet,
Halj meg inkább kis madár.

Mire egyszer hervadás jött —
Vissza nem tér a tavasz,
Jöhet ismét más helyébe,
Szebb talán, de mégsem az !

A s a s.

(1861.)

Hosszu rabság éje után,
Üdvözöllek büszke sas;
Megnyilott a zár előtted,
Most feléd int a magas.

Miért nézed, miért méred,
Oly kételkedve az eget?
Az hiszed, hogy magasságát
Tán már el sem érheted?

Rég nem használt szárnyaidnak
Nem ismered erejét,
S mintha félnél, hogy csak álom,
Habozva tekintesz szét.

Látod, hallod, szivod, érzed,
S mégis alig hiheted,
Ah, a régi fényhez már csak
Félve száll tekinteted.

Azt hiszed mert hosszú évek
Kinos, rémes álma nyom,

Hogy nem szállhatsz ugy, mint egykor,
Büszkén, bátran, szabadon !

Elfeledted már napodnak
Ragyogó sugárait ?
Elfeledted, mily magasra
Vittek egykor szárnyaid ?!

Nem, bár hosszú volt az álom,
S bár megtörte szivedet,
A szabadságot feledni
Tört kebelled sem lehet.

Fel hát, bátran a magasba,
Fel egedhez mig lehet !
Hisz itt lenn bilincseidben
Gyáva halál életed.

Halnod, ha kell, szabadon halj !
Fenn, a nap sugárinál
Tiszta légben, égi fényben
Örökélet a halál !

Honszeretet.

(1861.)

Fényes kalpag, czifra mente,
Hosszu bajusz jól kifelve,
Órjas sarkantyú pengése,
Háromszin szalag lengése,
Mindszép dolog, mind jó lehet,
De még ez nem honszeretet.

Lengő tollak, nagy buzogány,
Három a táncz — huzd rá cigány,
Pipafüst és poharazás,
S hogy a német hunczfut, nem más,
Mind jó dolog, s igaz lehet,
De még ez nem honszeretet.

Nemtelen düh, pártoskodás,
Haszonlesés, rágalmazás . . .
De erről a szent költészet
Hallgat s lantom dalt nem zenghet.
Ezeket te nem ismered
Ég leánya, honszeretet.

Te szép hymnus, szent zsolozsma,
Összhangodat nem zavarja
Rut viszályok sértő hangja,

Sem kérkedés üres zaja,
Egyetértés, összetartás,
Egy szív s lélek, egy hitvallás.

Tett, mely mindenre készen áll,
Ha kell élet, ha kell halál,
Ha kell szelid, ha kell erős,
Méltóságos, nemes és hős,
Nagy ha örül, nagy ha szenved...
Ilyen vagy te honszeretet!

Lisznyayhoz.

Meguntad a sötét szobát
Nemde kedves betegem?
Még a lég is szenvedésre
Emlékeztet odabenn.

S ide künn oly szép az élet,
Itt a meleg napsugár,
Ég, föld s az egész természet
Édes dalaidra vár.

Mennyi hymnus fenn a légben,
S lenn a földön hány virág,
Gyönyört és szerelmet suttog
Üdvtől rezgve minden ág.

S én ezt látva, bús szobádra
Gondolok s érzem veled,
Mily nehezen türhet ott benn
Csalogány-természeted.

És dalom, mint vig madárka,
Mely a nyártól küldetett,
Bús szobádban friss virágról,
Hús harmatról zeng neked.

Elkérem a nyár szépségét,
Mindent, ami üdvöt ad,
S szívem leghőbb melegével
Dalomba olvasztom át.

Enyhet kérek a pataktól,
A füvektől gyógyyerőt,
A szellőtől lágy fuvalmat,
Fűszereset, éltetőt.

Szépen kérem, esdve kérem
A mező vig dalnokát
Adjon örömeinekéből
Egy üdítő hangot át.

Erdő csendjétől nyugalmat,
A mezőtől illatárt,
És az égtől a legelső,
Legszelidebb napsugárt.

Kis leányom ajakáról
Egy áldó, egy hő imát,
Mindezt szívem melegével
E kis dalnak adtam át.

Feledjelek . . .

Feledjelek azt kívánod ?
Abban leljek boldogságot ?
Sokkal több voltam én néked,
Hogy sem elfeledhetnék!

A tavasz sem feledi el,
Mit virágokkal hinte el :
A nélküle kopár földet,
Hozzá mindig visszasiet.

A csillag hány ezredéve,
Hogy a sötét éjnek hive,
Megemlékszik borujára,
S mindig visszaszáll reája.

Az Ur alkotott világát
Szeretettel karolja át,
S én mit ujjáteremtettem,
Szived világát feledjem !? . .

E g y s z ó.

Mért mondtad ki, miért nem hallgattad el?
Hisz ismerél, tudtad, hogy e kebel
Nem bírja el.

Azt mondád: „semmi“ ! nem neheztelék,
De benn szivemben örök kinnal ég
E semmiség.

E semmi most, mert köztem s közted áll,
Egy végtelenné, mindenséggé vál,
S több mint halál.

Nyugat felé.

Nyugat felé mért fordul tekinteted?
Azt a letűnt napot miért keresed?
Mit ér neked az a kiégett sugár?
Mikor lelked új nap keltét várja már!

Keletre nézz, a kelő nap fénylik ott,
Nem az esti csillag a te csillagod,
S az a könny, mely szemeidet áztatja,
Nem az estnek, a reggelnek harmatja.

Mi haszna, hogy ajkad még a multról szól?
Mikor már a jövő után sovárgol?
S mig beszéded csak egy nevet emleget,
Szived sovárogyva mond egy más nevet.

Mért is küzdesz, mért harczolsz oly hasztalan!
Mikor már a csata ugyis veszve van!
Azt hiszed: a multa gondolsz; oh pedig
Már a jövő üdvét látják szemeid.

Nem ismerős ez a delej, e bűbáj?
Ez a mámor, mely gyönyört ad, s mégis fáj?
Szived ég, fagy, remél, csügged egyszerre,
Hát nem ismersz ez örökös jelekre?

Ott ég már a hajnalcsillag az égen,
Csalogánydal vágyva rezg át a légen,
Nem ismersz rá e ragyogó hajnalra?
Nem érzed, hogy ez a hajnal —
A szerelem hajnala?

Hogy ősz lesz ...

Hogy ősz lesz, midőn mi elválunk,
Oh tudtam én azt, tudtam már!
Elárulta azt nekem régen
A hidegülő napsugár.

Hogy ősz lesz, midőn mi elválunk,
Oh tudtam én azt, tudtam én!
Megírva volt az fünek, fának
Elsárgult, hulló levelén.

Hogy ősz lesz, midőn mi elválunk,
Megmondta az elszállt madár;
S a hervadt, haldokló virágok
Igy szóltak: „régén tudtuk már!”

A szürke ég, a köd, a felhő,
A bubánatos őszi szél,
Ez a sok titkos „isten hozzád“
Mind elválásunkról beszél.

S e szép, kegyetlen, gyilkoló ősz —
S e halk, mosolygó, hervadás —
Ez az a régi, bús történet,
— Történetünk ez, semmi más.

Végezzük hát be ; — te mosolyogva
Hozd a halált, a dért, fagyot ;
Én meg miként fű, fa, virágok,
Szépen, csöndesen meghalok.

Tél van.

Tél van — tél, de ah, nem ott künn —
Kebeleben van a tél,
Elhervadt minden virága,
Minden reményzöld levél.

S a tél, mely ott künn viharzik,
Nem teremthet annyi véaszt,
Mint az, mely itt kebeleben
Szivem virágin emészt.

S a tél, mely a földre borul,
Jégkezével nem fagyaszt :
Mint itt kebeleben virult
Olyan szép, oly dús tavaszt.

Tél van, tél van kebeleben,
S lelkem, mint vándormadár,
Melegebb hazába térni
Utra készül, utra száll.

Ébredj fel ...

Ébredj fel lelkem, hosszú volt az álom,
Csak földi vágnak, kéjnek volt rövid!
Ébredj, óh ébredj, rázd le a bilincset,
Mely kötve tartá égi szárnyaid.

A föld göröngyeit bearanyozni
Elpazaroltad szép költészedet,
És elbűvölve, kéjittasan függött
Saját művén a megcsalt képzelet.

Miért a gyáva bánat most, s világod
Mért oly kietlen, puszta és kiholt,
Hisz a mit vesztél, csak egy rövid élet
Kétes, mulékony boldogsága volt!?

Hiszen előttd a nagy végtelenség,
Melyben csak egy rövidke percz e lét,
S e cseppnyi bánat vagy gyönyör miatt te
Az örök végtelent feledhetéd!?

A végtelen vágy a nagy végtelenbe
Ád a költő lelkének szárnyakat,
Megszüntél vágnni: megszüntél repülni,
Itt lenn teremtéd meg világodat.

De ah, nem volt az sejtelmid világa,
Azt birnod nem, csak sejtened lehet.
Ébredj tehát, miért a gyáva bánat,
Miért siratnád, mi nem létezett!?

Feledd, feledd a képzelt szép világot,
Nézd a magast, a fényvel telt eget,
Vagy édesb tán a végtelen üdvénél,
Könyezni multad romjai felett? . . .

Jehovah.

Jehovah : voltam és leszek örökké!
Harmat, mely lenn, csillag, mely feenn rezeg,
Árny, felhő, illat, fény, cherub vagy féreg!
Nem kérdezem, — Jehovah, én leszek!

Leszek talán a tenger cseppje, melyen
Az égbolt csillagai rezgenek ;
Vagy égő szemnek égő könyje, melyben
Tengernyi kin és gyötrem remeg.

Leszek talán egy hang a zivatarban,
Mely létet öl és üdvöt temet el ;
Vagy édes-fájó, esdő, küzdő sohaj,
Mely fél és ohajt, tilt és követel.

Leszek talán a lángész egy szikrája,
Egy gondolat, dal, mely örökre él ;
Vagy édes-bus, mulékony madárénekek,
Mely egy tavasznak álmáról regél.

Leszek talán a napnak egy sugára,
És csillagoknak életet adok ;
Vagy kis bogárka halvány, múló fénye,
Mely percnyi üdvben szerelmet ragyog.

Leszek tüze az égő szenvedélynek,
Mely bűnök örvényébe süllyed el;
Vagy édes áhitat, mely gyermek ajkán
Mint halk imádság száll az égbe fel.

Leszek a zord erő zsarnok szívében,
Mely népeket tart átoksúly alatt;
Vagy a szabadság örök szép eszméje,
Mely egy világnak mondja: légy szabad!

Leszek a kétely bús, emésztő lángja,
A lázadás, gőg, mely istent tagad;
Vagy egy uj messiás kiomló vére,
Mely a bűnösnek mennyországot ad.

Jehova: voltam és leszek örökké!
Harmat, mely lenn, csillag, mely fenn rezeg;
Árny, felhő, illat, fény, cherub vagy féreg,
Nem kérdezem, — Jehovah, én leszek.

Nyáréji álom.

Alszik a táj, s fölötte egy édes
Álom délibábja elvonul;
Fényes álom, tündér álom, melyre
Földi bánat árnya nem borul.

Madarének az erdőnek álma,
Melyre nem jó soha némaság...
A rét mindig ifjuló virágról,
Örök lombról álmodik az ág...

Tó vizében kék ég tükröződik,
Melyet felhő soha nem borít,
Fű s virágnak ah! ki mondaná el
Kedves-édes bohó álmait?!

A kis házban ifju sziv álmodja
Az álmoknak legédesbikét;
Mámorosan titkos kéj s gyönyörtől
Reszket erdő, hullám, lomb s a rét.

— Az idő megy. — Ah e bűvös álmok
Édes bája nem állítja meg,
S már az ének elnémulva régen,
Néma erdön sárga lomb remeg.

— Az idő megy. — Kérlelhetlen kézzel
Tó vizére jéglepelt borit,
És az ifju szív kihülve régen,
Elfeledte tündéralmait.

Alszik a táj, fölötte szeliden
Álom délibábja elvonul;
Fényes álom, tündér álom, melyre
Földi bánat árnya nem borul.

Egy napom.

Egyike volt azon hosszú napoknak,
Melyeken órák, perczek nem haladnak,
Melyeken mintha megállna az idő,
Sem az alkony, sem az est s az éj se jő.

Nincsen felhő, de sugár sincs az égen,
Egy szellőcske sem lebben át a légen ;
Mintha elalélt volna a természet,
Mintha megszűnt volna élet s enyészet.

Nincs oda künn se zajgás, se nyugalom,
S benn a szivben se öröm, se fájdalom,
És az ember azt sem tudja mit akar,
Vigasz volna neki künn benn a vihar.

Egyike volt ezen hosszú napoknak.
Nem tudtam megmagyarázni magamnak,
Pamlagomon mért nincs kényelmesebb hely,
S a könyv mért csak álmosít s nem altat el.

Sőt még saját könyvem sem mulattatott,
A sok „illat“, a sok „sugár“ untatott,
Untattak az édes könyvek, sóhajok,
Bántott, hogy mért mennydörögni nem tudok,

S nem hajlamból, csak szokásból kertembe
Önmagamtól menekülni mentem be,
És még az is unalommal töltött el,
Hogy valaki a szomszédban énekel.

Neheztelve keresem a dalnokot, —
Hát egy szegény munkás ember dalol ott,
Törölgeti néha izzadt homlokát,
Ugy folytatja munka közben vig dalát.

Nem ifju már, és a munka oly nehéz!
Ellankadhat, elfáradhat benn a kéz,
És az est még oly sokáig nem jön el;
Mégis, mégis mily vidáman énekel.

Nem kérdi, hogy sorsa mért oly mostoha,
Nem volt máskép, nem is lesz máskép soha;
Kemény ágyból keményebb munkára kel,
Mégis, mégis mily vidáman énekel.

Arcza redős; — a gond oly sok redőt vés,
Sok gondja volt és öröme oly kevés,
Feje fölött sok nehéz baj vonult el,
Mégis, mégis mily vidáman énekel.

Dala nyugodt, vidám, nincsen benn panasz,
Tudja már, hogy így volt s mindig így lesz az;
Pihenése majd a sirban jön csak el,
Mégis, mégis mily vidáman énekel.

S énekében mennyi szent hit s bizalom :
Biztos neki oda fenn a jutalom !
S kinek van oly ékes ténynyel telt ege ?
Azért hangzik oly vidáman éneke.

Néma áhitattal hallgatom dalát,
E szerény dal mennyi bölcs tanácsot ád ;
Könyes szemmel, szegénypirral nézem őt,
Mehajolva a szegény munkás előtt.

Legyen áldott, legyen tisztelve kezed,
Isten-áldás legyen a munkád felett,
Fűszeresebb legyen gyümölcsöd ize,
Hüvösb legyen neked a patak vize.

Fejed fölött árnyasabb legyen a lomb,
S ha lepihensz sirodon zöldebb a domb,
S mi rá hajol, virágzóbb legyen az ág,
Álmaidba szövődjék a mennyország.

S ő csak folytatja a munkát s énekel,
Óh szelid est nyugalmaddal jöjj már el !
Barnult arczán verejtéke csörgedez,
Óh szellőcske lengedezz rá, lengedezz !

Egyszer aztán nem lehet!...

Higyjünk, higyjünk emberekben,
Higyjünk istent, mig lehet;
Hogy van, a ki sujt s jutalmaz,
Órizzük e szép hitet!
Higyjünk angyalt, mennyországot,
Hogy van hűség, jó barát;
Higyjünk arany szabadságot,
Higyjünk boldogabb hazát!
Higyjünk, a mig meg nem érjük
A csalódás napjait,
S nem lesz többé kiben hinni,
Törve lesz a sziv s a hit!
Látjuk majd, hogy az erény sir,
Látjuk, hogy a bűn nevet;
Egyszer aztán évek multán
Hinni többé nem lehet!

*

Álmodozzunk édes álmot,
Álmodozzunk, mig lehet!
Aranyozd meg álmainkat
Bájos tündér, képzelet!
Álmainkban tavasz és nyár
Hervadhatlan hadd legyen,

És a rózsza tövis nélkül,
S a szerelem végtelen!
Mindig rövidebb lesz álmunk,
Mindig több az ébredés,
S látjuk, hogy mit a való nyujt,
Oly szintelen, oly kevés!
Álmodunk, hogy ne lássuk
E kietlen életet...
Egyszer aztán évek multán
Álmodozni sem lehet!

*

Szeressünk hő szerelemmel,
Oh, szeressünk mig lehet!
Hadd nyiljanak a virágok,
A mig tart a kikelet!
Alig nyilott, már is hervad,
Jön a hideg őszi szél, —
Egymás után szép csendesen
Lehull minden zöld levél!
„Isten hozzád óh ifjúság“
Szól a néma hervadás,
Szólt a hült kebelben minden
Elhaló szivdobbanás!
Néha, néha egy muló dér
Már jelenti a telet...
Egyszer aztán évek multán
Már szeretni sem lehet!...

*

Várjunk, várjunk szebb napokra,
Várjunk jóra míg lehet ;
Ma sötét van, majd a holnap
Földeríti az eget ;
Hol ma gyászos koporsó áll,
Bölcső renghet ezután,
S a mit abban eltemettünk,
Ez majd vissza adja tán !
Minden évben várjuk, hogy majd
Boldogabbat ád az ég,
Nem oly búsat, bánatosat,
Minő volt az elmúlt év.
S az a „boldogabb“ csak nem jön,
Pedig várunk eleget . . .
Egyszer aztán évek multán
Várni többé nem lehet !

*

Örülünk csak, busuljunk csak,
Könyezzünk csak míg lehet !
Nem érti a boldogságot,
A ki még nem szenvedett !
Harmat van virág kelyhében,
Köny s mosolyban ifju báj,
Meleg a sziv még ha örül,
Ifju a sziv, még ha fáj !
Oh örülünk, oh busuljunk !
Az idő ugyanis halad,

S végre látjuk, hogy szemünkből
Bú s örömköny kiapad! . .
Hogy öröm s bú már szivünknek
Szokatlan vendége lett,
Egyszer aztán sem örülni,
Sem busulni nem lehet!

*

Éljünk, úgy is rövid a lét,
Éldegéljünk, mig lehet!
Fény van itt fenn, éj van ott lenn,
A sir mindent eltemet . . .
Sebesebben fut az idő,
Minél messzebb haladunk,
Rohannak velünk az évek;
Ha lefelé visz utunk!
Még sem tudjuk, még sem értjük
E sietség mit jelent!
Mindig a jövőre várunk,
S elszalasztjuk a jelent!
„Holnap jobban megragadjuk
Használjuk az életet“!
Mindig holnapot remélünk . . .
Egyszer aztán nem lehet!

Vasárnap.

Boldog nap, vasárnap,
A szegények napja !
A gazdag nem sejtí,
A rest nem tudhatja,
Áldásod mily édes
Szegénynek, fáradtnak,
Egész hét reménye
Szeretlek, áldalak.

Csendes nap, vasárnap,
Pihenésnek napja,
Tisztos munkás kezét
A pór megnyugtatja,
Édes kéjelmesen
Sohajt fel hajnalban :
„Alhatom még egyet,
Hisz ma vasárnap van !“

Vidám nap, vasárnap,
Vig mulatság napja,
Ép a munkás szive,
Minden elmulatja,
Gyermek kaczagása
Oly kevésbe kerül,

Hisz oly könnyen nevet,
Olyan hamar örül.

Kedves nap, vasárnap
Családélet napja !
Hat napig csak munkás,
De ma család-apja ;
Ma rá ér szeretni,
Cseveg gyermekével,
Ma nem gazdálkodik
Szive melegével.

Aldott nap, vasárnap,
Imádságnak napja !
Ma a szegénynek is
Felszáll gondolatja ;
A föld ugy is másé,
Örül hát az égnek,
Mennyszága olyan
Gazdag a szegénynek.

A fecskéhez.

Édes fecském, szépen kérve kérlek,
Keresd fel a vadvirágos rétet ;
Hol a legtöbb nefelejtset látod,
Ott szedtem én az első virágot.

Aztán kérlek egy kis kerülőre,
Repülj el az illatos mezőre :
Hol a legtöbb vadrózsát találsz,
Ott álmodtam én az első álmot.

Szállj hűsébe erdő rejtekének,
Hol legvagyóbb a csalogányének,
Hol legepedőbb a dal keserve,
Ott ébredtem első szerelemre.

S majdha jő a harmatkönyes éjjel,
A füzek közt siró ért keresd fel :
A legbúsabb fára fel van írva,
Hogy először ott bucsuztam sirva.

Népdalok.

I.

Mióta csak az akácza virágzik,
Mindig biztat, hogy szivemmel nem játszik;
Akáczfának a hány nyiló virága,
Az a kis lány annyi esküt tett rája!

Lehullott már az akácza virága!
Sirva — riva leborulok reája,
Megcsókolom minden hervadt levelét,
Ugy siratom kis angyalom szerelmét.

II.

Felhők közül egy szép csillag néz le rám,
Eszembe jut az a csalfa kis leány,
Boruljon el az egész ég,
Köny fakadjon belőle! . . .
Hogy énekiem az a csillag,
Ne beszéljen felőle! . . .

Jaj de mégse! nem bánom ha meghalok,
Ne takard el felhő azt a csillagot!
Hadd beszéljen halálomig
Csak felőle énekiem,
Mert én azt a hűtlent még a
Siron tul is szeretem.

Ha majd lenn a hűvös földben pihenek,
Csillagfénye fejfámon is ott remeg,
Elmondja majd az én hütlen
Angyalomnak álmomat,
— De hiába! — késő lesz már,
Ha majd akkor megsirat!..

Frusinkámhoz.

Ébredj édes, nézd mi történt,
A mult éjjel odaki.
Mig te ittbenn szendereg tél
Megérkezett valaki.

Az ég könyezett álmában,
— Azt mondják, az jót jelent.
És mi történt virradóra?..
A kikelet megjelent.

Bús éj után, mit sem sejtve
A hajnal ma felragyog,
Hát a tavasz füről-fáról
Feléje int: „itt vagyok!”

Rózsabimbón mi piroslík,
Gyöngyharmatban mi remeg?
S ott az ágon kis madárka
Párjának mit csicsereg?

Mit lehel a lanyha szellő,
Mit susog a falevél?
Rejtett fészek kis világa
Titkolózva mit beszél?

Mit hirdetnek fecske, gólya,
Bársonyos méh mit donog ?
Dal- s illatban, fény- s harmatban
A tavasz szól : „itt vagyok !“

De legüdvösségesebben
Még is énnekem ragyog :
Mikor édes kis orczádról
Szól mosolygva : „itt vagyok !“

Ma hajnalban...

Ma hajnalban ablakomon
Csengő, zengő madárhangon
Bekiáltott a tavasz :
„Félre minden búbánattal,
Itt már a fény, itt már a dal,
Ne legyen rám több panasz !

Csábitón int rózsás ujjá,
Mézes hangon regél újra
Bájos hazugságokat.
Harmatos völgy lágy ölére,
Gyöngyvirágos kebelére
Leborulni csalogat.

Mennyi ringó-rengő fészek,
Rejtve titkos reménységek,
Ifju álmok hajnalát.
Sejtő, vágyó gyönyörérzet,
Szemfényvesztés, báj, ígézet
Ujra nyújtja mámorát.

Szivemnek mind ismerősek
E búbájos hitszegések,
E sok csalfa biztatás;

Fényes, káprázatos képek
— Mindmegannyi tört ígéret,
Hamis eskü, semmi más!

Eltünődöm, elmerengek ...
Oh mit hullat, oh mit lenget
Im ölembe most a szél?
— Tél viharja itt elfeledte, —
— Mennyi vész dult felette: —
Egy elszáradt falevél!

Most kegyetlen nap sugára
Aranyosan száll le rája,
S sértő fénynyel ráragyog;
Elrejttem, hogy hervadását
Idegen szemek ne lássák,
S búsan haza ballagok.

Otthon elhagyott szobámban,
Sötét emlék bús árnyában
— Sirva régi bánaton, —
Szétzuzott remények romján,
Összetépett álmok lomján
Vár reám a fájdalom.

Csalfa álom, hazug álom!

„Fuss már egyszer, éjjel' kínos setétsége
... nem kell tsendességed!
Szerentsésb szemekre folyon édességed,
Enyimek nedvesek fájdalom' árjától,
Nem várnak enyhülést álmok tréfájától.“

Anyós.

I.

Álmaimban halaványnak látlak,
Pedig azt beszélük, a kik látnak:
Rózsák nyilának orczádon.
S álmaimban halavány orczádra,
Hull könnyemnek rég kiapadt árja —
Csalfa álom, hazug álom!

Álmaimban mindig sirni látlak,
Pedig azt beszélük, a kik látnak!
Semmi bajod a világon.
S álmaimban könyeidet látva,
Mehalt szívem újra dobog fájva —
Csalfa álom hazug álom!

Álmaimban rám borulva látlak
Pedig azt beszélük, a kik látnak,
Alig várod már halálom.

S álmaimban hulló könnyeidnek
Szentelt vize visszaád szívemnek...
Csalfa álom, hazug álom!

II.

Nappal nem tudlak siratni,
Akkor minden vád fölédre;
Oh, de éjjel szívszakadva
Sirok, sirok, sirok érted!

Nappal tudom, hogy mit tettél,
De a néma éj csendjében
Alszik fáradt gondolatom,
Csak szívem és bűm van ébren.

Hogy te soha sem szerettél,
Tudom, a mint fölédredek;
Álmaimban csak azt érzem,
Hogy én miként szerettelek.

Nappal meggyilkolt szívemben
Följajdul a vád, az átok.
Álmaimban szívszakadva
Áldalak és megbocsátok.

Halottak napján.

Boldogok ma a halottak,
Boldog valamennyi !
Mily jó nekik szép koszorus
Sirban megpihenni !

Oh, ha én ma künn lehetnék
A szép temetőben !
Édes, békés pihenésben,
Csendes föld ölében !

Sirom fölött ezer virág,
Özöne a fénynek !
S gondom se lenne miatta,
Nem is kérdeznének !

Sohasem tudnám meg árát
E sok ékességnek, —
És miatta szemrehányást
Soh'sem tehetnének !

S ha sötét volt életemnek
Csillagtalan éje,
Majd ragyogna most siromra
Ezer lámpa fénye !

S mit szivemtől megtagadtok,
— Mind azt a virágot —
Hideg, néma, szeretetlen
Siromra szórjátok !

S ti, kiket most égő könnyel
Hasztalanul várok, —
Akkor siromra borulva
Hasztalan sírnátok !!

Boldog ujévet!

Boldog ujévet, kis madár!
Készítsd a dalt, bár még a föld kopár;
Korábban rezg a fény már keleten,
Csak várj még kissé csendesen!

Boldog ujévet, száraz ág!
Legyen szép téli álmod: lomb s virág,
Madárdal zengjen hosszú éjeden:
Csak várj még kissé csendesen!

Boldog ujévet, csillagom!
Felragyogsz újra csendes alkonyon,
Csalogány méláz újra fényeden:
Csak várj még kissé csendesen!

Boldog ujévet, sirhalom!
Közelg az óra, jövök angyalom!
Tavasz lesz akkor nekünk odalenn:
Csak várj még kissé csendesen.

Boldog ujévet, bús szivem!
Csak még egy kissé türj, kissé pihenj!
Ha fölébred álmából a virág,
Illattól árad, daltól zeng az ág,

S a lombok titokzatos rejtekén
Rengő lágú fészken rezg az esti fény, —
Ha kizöldül a puszta sirhalom,
S az én magányos alvó angyalom
Vágyón kinyújtja karjait felém
És halkán szól: „Oly régen várlak én!”
Akkor, szivem, akkor tavasz leszen!
Csak várj még kissé csendesen!

Majd holnap ...

Búsan emlékezem egy elkezdett regére,
Anyám nem mondhatá el, hogy mi lett a vége,
„Majd holnap, holnap, édes kis leányom!”
De mire az a holnap érkezett volna,
A néma koporsónál álltam meghajolva,
S a rege végét mind hiába várom!

Búsan emlékezem egy elhallgatott szóra,
Az ifju ajka néma maradt bucsuzóra:
„Majd holnap, holnap, én édes virágom!”
De mire egy uj hajnal fénye szállt az égre,
A drága szabadságért elfolyt drága vére,
S az édes szót én mindhiába várom!

Azóta sok sötét, bús, csillagtalan éjen
Holnapra biztatott elcsüggedő reményem.
Majd holnap, holnap — szólt a vágy, az álom.
De oh! a gyermekkor regéje elfelejtve,
Az édes-titkos szó mély sir ölébe rejtve,
S a holnapot még mind hiába várom!

Névtelen búbánat.

Ist Gras gewachsen über die Geschichte,
Weiss nicht mehr recht, wie sie sich zugetragen.

Lenau

Csak azt tudom még, hogy akkor tavasz volt,
A fény, a dal, az illat visszatérte:
Midőn szívemet valamely nagy, égő,
Sötét, reménytelen búbánat érte.

Csak azt tudom még, hogy akkor tavasz volt,
Aranysugár szállt a patak vizére :
Midőn valamely mély halálos sebből
Gyötrelmesen patakzott szívem vére.

Csak azt tudom még, hogy akkor tavasz volt,
Fünek, bokornak, fának bimbózása :
Midőn szememből égő könnyek hulltak
Valamely névtelen nagy hervadásra.

Csak azt tudom még, hogy akkor tavasz volt,
Megszállta régi fészket fecske, gólya :
Midőn valamely örök-elválásnak
Történt szívemben véghucsuztatója.

Csak azt tudom még, hogy akkor tavasz volt,
Dúsan zöldelt az emberek vetése:
Midőn valamely meggyilkolt reménynek
Történt szivemben gyászos temetése.

És most, ha vissza száll a fecske, gólya,
Aranysugártól a virág feltámad:
Szivem feljajdul, s mélyében felébred,
Zokogva kél egy névtelen búbánat.

Tél végén.

Ugy megszoktam már a telet
Maradj csak a felhők megett,
Ne ragyogj fel, napsugár !
Szeretem a száraz ágot,
Kivánom a némaságot,
Ne dalolj még kis madár !

Megszoktam sötét szobámat,
Ismerős már itt a bánat,
Mely emészti életem ;
A szű lassu perczegése,
Fali-óra ketyegése,
Halkan mondják : „ismerem.“

Karos-szék a kandallónál,
Kis zsámoly, mely most is ott áll
A rég megszokott helyen ;
Régi képek, régi könyvek,
Látták a sok égő könyvet,
Együtt busultak velem.

A tűz hamvadozó szénje,
Lámpám haló, muló fénye,
Együtt virasztják velem

A bús, hosszú, néma éjet ;
A kin alszik, fel sem ébred,
De azért öl szüntelen.

Elringatom, elaltatom,
Hogy ne fájjon olyan nagyon,
Légy csendesen kis madár !
— Árnny való a meghalásra, —
Ne vess fényt a hervadásra,
Ne ragyogj fel napsugár !

Sem a fecske, sem a gólya,
— A lég e két vándorlója, —
Egyikök se sejtse meg ;
Ne vigyék a messze utra,
Távol fészkek meg ne tudja :
Hogy mi érte szívemet.

Fü, fa, virág ne ébredjen.
Várjanak míg lepihentem,
Mig én alszom ott alant ;
S mit szívemmel addig tettek,
Mig ők békén szenderegtek,
Mondja el a néma hant.

Magányosan .

Magányos sötét szobában
Fekszem kinos betegágyban ;
    Mellettem bús mécs lobog.
A kis óra ketyeg szépen,
Ugy mint egykor, ugy mint régen
    — Szivem fájón feldobog.

Él az is, de nincs érzése,
Ah az óra ketyegése
    Szenvedőnek oly nehéz !
Mennyit gondol lázas fejjel !
Minden percz uj kint idéz fel . . .
    Belefárad sziv és ész.

Mire elgondolná épen,
Hogy fájdalma véghetetlen
    S ege soha sem derül . . .
Mire mondaná „örökre,“
Már egy végzetteljes percze
    Az órának elrepül !

S tán még ma csendes szobában,
Megpihenhet hűvös ágyban,
    A bús fáklya ott lobog . . .

A kis óra ketyeg szépen,
Ugy mint egykor, egymint régen . .
S az ő szive nem dobog!

Halottak estéjén.

Ragyognak a sirok fényes temetőben,
Ragyognak a könyvek százezrek szemében ;
Gőg, tettetés, szokás, ál- s igaz fájdalom
Lámpavilágot gyujt koszorus halmokon.

Népes temetőben ragyognak a sirok,
— Én sötét szobámban csak egyedül sirok ;
Az én égő könyvem nem nevel virágot,
Az én búbanatom nem gyujt mécsvilágot!.

Virágtalan, sötét az én szivem búja ;
Az én temetőmnek nincsen koszorúja,
Az én éjszakámnak nincsen virradása,
Az én halottamnak nincs feltámadása . . .

Az én halottaim nem pihennek sirba',
Nem borulhatok le fejfájukra sirva ;
Földben nem találja őket könyvem árja,
Égben imádságom őket nem találja!!

Eltemetve vannak feltámadás nélkül ;
Az ilyen sirokra fény nem illik ékül, —
Ilyen könyhullásnak nem terem virága,
Ilyen temetőnek nincs lámpavilága.

Kiket én gyászolok, kikért szívem árva,
Nem pihennek azok koporsóba zárva!
Ők az élők között mulatnak nevetve,
Csak az én szívemben vannak eltemetve.

Ha rám borul . . .

Ha rám borul az álomtalan álom,
A csillagtalan örök éjnek árnya,
Ha néma lesz a lant, ne tudja senki,
Hogy hol pihen a bús dalok leánya.

Ne tudja meg a rózsapiros hajnal,
A nap, ha jó aranysugárral, fénynyel,
Ne tudja más, csak a borongó alkony,
A csendes, néma könnyet ontó éjjel.

Ne tudja más, csupán az őszi szélnek
Bús álmokat regélő dalolása,
A hulló lomb, az oda hagyott fészek,
Fünek, virágnak lassu hervadása.

Ne tudja más, csupán a siró harmat,
A szomorufüz búbánatos árnya,
A méla holdfény, zokogó madárdal,
Hogy hol pihen a bús dalok leánya.

Fáradt vagyok...

Fáradt vagyok, fáradt, nem birom el többé,
Hagyjatok, hagyjatok ;
Kifáradtam várni a kevés örömet,
A sok búbánatot.

Kifáradt már lelkem a sok küzdelemben,
Nem állok már ellent, —
Nem kívánja szivem már a jó barátot,
Nem féli az ellent.

Kifáradtam látni a sok nap letűntét,
Tűnjék le örökre ;
Megadom magamat, jöhet már a vihar,
Tépjen össze végre.

Kifáradtam csüggni a muló életen
Félő szeretettel...
Elszáradt levélként lehullani vágyom,
Jöjj szélvész sodorj el!...

Elenyészni . . .

Elenyészni mint az illat,
Melylyel tova leng a szél,
Lehullani panasz nélkül,
Mint őszzsel a falevél.

Elhalni, mint hárfa hurján
A dal elhal szeliden ;
Tündökölve hülni, mulni,
Mint a nap, ha lepihen.

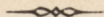
Elhervadni, mint virág, mely
Mosolyogva hervadt el,
Azt kívánom, hogy halálom
Igy mosolygva jöjjön el.

Mint a természet halála,
Mikor az ősz közelit,
Azt kívánom, hogy halálom
Legyen szép, nemes, szelid.

De az ember, e hamis hang,
Mely összhangba nem megy át,
Gyáva jajszóval zavarja
Az örök hármoniát.

Meghasonlásban magával,
Élni nem tud, halni fél,
Jóra gyenge, roszra gyáva,
Nyomorún hal, kinban él.

Élte csak kinos haldoklás,
Üdvöt benne nem talál,
S ha már száz halállal küzdött,
Akkor jó rá a halál.

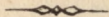
Tartalom:

I. Első kísérletek.

	Lap
Dalaim forrása	7
A Balaton	9
Nellihez	11
A szenvedőkhez	13
Felgyógyulásomkor	15
Honnan jő az én dalom?	18
Vihar előtt	19
Az emlékezethez	21
A tavaszhoz	22
Kérdés	24
Egy ellenségemhez	25
Flórahoz	27
Kis leányom bokrétaájához.	29
Férjemhez	31
Eszményképemhez	32
Mi ez, mit szivemben érzek?	34
Midőn tőlem dalt kívánt	36
Hadd maradjon sejtelemnek	38
Azt kérdik	39
Ha azt mondaná az isten	42
Első szerelmemhez	43
Sötét felhő	45
Lelkem néha	47
Felelet egy kérdésre	49
Az őrsi pusztán	50
A nagycezenki sir	53
Felköszöntés	56
Egészen más most a világ	58
Miért kételkednénk?	61
Az is álom volt talán?	63
Szemrehányás	65
Emlékszel még	67
Neheztelsz	69
Virágos dalos mezőben	70
Midőn azt mondád	71
Vigasztalás	72
Hervadó rózsához	78
Őszi rózsához	75
Honka	77
Kis leányomhoz	78
Hagyjatok dalolni	80
Az ő sirján	82
Nem az fáj	84
Méla harang	86

II Újabb költemények.

	Lap
Letarolt rét	91
Otthon	92
Jut-e még eszedbe	94
Beteg vagyok	96
Csillagomhoz	99
Kandallónál	101
Téli est	103
Egy sir felett	105
Mit dalolsz	106
A sas	108
Honszeretet	110
Lisznyayhoz	112
Feledjelek	114
Egy szó	115
Nyugat felé	116
Hogy ősz lesz	118
Tél van	120
Ébredj fel lelkem	121
Jehovah	123
Nyaréji álom	125
Egy napom	127
Egyszer aztán nem lehet	130
Vasárnap	134
A fecskéhez	136
Népdalok I. II.	137
Frusinkámhoz	139
Ma hajnalban	141
Csalfa álom I. II.	143
Halottak napján	145
Boldog újévet	147
Majd holnap	149
Névtelen búbanat	150
Téli végén	152
Magányosan	154
Halottak estójén	156
Ha rám borul	158
Fáradt vagyok	159
Elenyészni	161

S A J T Ó H I B Á K.

4. lap	7. sorban	ni l' aura pas helyett olv.	ne l' aura pas
23.	9.	Hallgatástok	Hallgatások
34.	16.	aztán	az tán
46.	5.	Fény lett	Fénylett
88.	8.	mosolyogva	mosolygva
103.	18.	közélében	közepében
129.	3.	8 kinek	Kinek
131.	21.	Szólt	Szól
142.	7.	itt elfeledte	itt feledte
142.	8.	dult felette	dult el felette
160.	11.	hervadt el	hervad el.

OSZK

M

